

Moji pátou povídkovou sbírku vydalo Milenium Publishing v roce 1997. Obsahuje šestnáct povídek, všechny vyšly předtím časopisky. Pro mě to bylo završení hodně plodné etapy života spisovatele scifisty. V krátké době pěti let jsem napsal trilogii *Milénium*, zejména ten druhý díl mě těší a myslím, že se docela povedl. Do cyklu z měsíčního habitatu Arkádie jsem zařadil román *Reparátor*, ten vyšel v podstatě souběžně s touto sbírkou, a začal jsem pracovat na první verzi románu *Tma*.

Ostatně i tato sbírka obsahuje povídku „Potíže s elektrinou“, což je zárodek pozdější *Tmy*.

Souběžně jsem pracoval i na non-fiction. Od roku 1995 do roku 1999 jsem vydával sborníky *Klon*, ve kterých byly jak povídky, tak statě a přednášky z různých scifistických akcí, z conů. Bylo toho tedy hodně. Na konci roku 1995 jsem se dostal do kontaktu s lidmi zavádějícími internet, od dubna 1996 jsem začal vydávat Neviditelného psa a angažoval jsem se v oboru digitální fotografie. Ne snad, že bych pak sci-fi pověsil na hřebík, ale už to pak nebyl můj hlavní zájem.

O první půlce devadesátých let se budou jednou psát studie jako o době nadějí a zklamání. V každém případě to byla doba obrovské aktivity na všech úrovních. Není náhoda, že jsem svoje knížky vydával v chomutovském Mileniu – bylo to díky osobní podnikavosti jeho majitele Petra Svoreně. Pomáhal mu malíř Martin Zhouf, autor řady obálek, ilustrací a grafických úprav mých knih.

Ta doba měla mnoho rysů a ten, který mě jako scifistu zajímal mimořádně, byl odklon zájmu o technologie a vzestup skepse vůči nim. Technooptimismus se podařilo udusit už v šedesátých letech. O kyberpunku osmdesátých let sám nevím, zda byl technooptimistický, nebo realistický, ovšem to, co následovalo, byla naprostá skepse vůči technice.

To, čemu se říká technika v nejširším slova smyslu, se stalo předmětem podezírání a opovržení, třebaže technice vděčíme za

vše dobré, co využíváme a z čeho se radujeme. To však pokládáme za samozřejmost nehodnou pozornosti a využíváme se ve zveličování nedostatků.

Tedy, já ne. Já zůstávám technooptimistou, vždy jsem jím byl a takový zůstanu.

Nesnažil jsem se v těch letech o obranu techniky. Bavilo mě pošťuchovat zelené fanatiky a koryfeje politické korektnosti.

S politickou korektností jsem se setkal už začátkem devadesátých let. Padla mi tehdy do ruky knížka vydaná v Americe a pojednávající právě o politické korektnosti. Nejdřív jsem si myslel, že jde o recesi, ale pak jsem pochopil, že je to míněné vážně. Vůči environmentalismu jsem byl ostražitý už dříve, už ve sbírce *Vejce naruby* z roku 1985 jsem měl povídku „Strom“ a z ní je můj postoj k environmentalistické šikaně jasný. Stejnou ostražitostí je podbarvený cyklus *Zakázané technologie*. Ten vycházel na pokračování v měsíčníku *Ikarie* a je dostupný na mé stránce www.neff.cz. Je v podstatě optimistický, protože je v něm obsažena víra v nezdolnost vynalézavosti. Nicméně reflektuje tendenci zakázat, cokoli se vyskytne nového a užitečného. Příkladů napadaných a zakazovaných technologií lze uvést bezpočet, počínaje genově ovlivňovaným zemědělstvím přes medicínální využití kmenových buněk až – z doby nové – využití břidlicového plynu. Jako technooptimista varuji před těmito tendencemi a upozorňuji, že je to podřezávání větve, na níž sedíme, a že to bude mít bumerangový efekt. Sabotování technického vývoje nemůže skončit jinak než úpadkem, to je poselství celé mé sci-fi činnosti, a tedy i povídek zde obsažených. *Zakázané technologie* jsou v podtextu mnoha povídek a v *Reparátorovi* je ten princip explicitně zobrazen.

Posláním spisovatele je stavba příběhu, nikoli sepisování traktátu. Povídky jsou tu proto, aby čtenáře pobavily. Většina vznikla na popud některé redakce, ať to byla *Ikarie*, ale také *Playboy* nebo *Esquire*. Pro toto vydání jsem je nijak neupravoval, jen titulní povídku jsem přestěhoval na závěr. Dnes mi připadá poněkud dlouhá na rozjezd a „Vražda v mateřské školce“, jíž teď sbírku zahajuji, mi přijde svižnější a na začátek příhodnější.

Nicméně když už píšu úvod, rád bych upozornil na povídku

„Potíže s elektřinou“. Je to vcelku nenápadné dílko, ale pro mne má zásadní význam. Vzniklo tak jádro pozdější *Tmy* (naposledy vydal Plus 2014), tedy románu, ve kterém jsem vyjádřil svoje obavy o technickou civilizaci nejvýrazněji. Zde obsažená povídka je vedená v duchu spíše rozmarném, jako hříčka, dokonce se tváří jako pohádka. Když jsem ji dopsal, napadlo mne: A co kdyby se to stalo ve skutečnosti? Jak by vypadal svět bez elektřiny? A pustil jsem se do psaní novely, která tvoří půlku pozdějšího románu, novely popisující první dny *Tmy*.

Anticivilizační tendence nepolevily ani dnes, třebaže se už jasně projevuje zaostávání Ameriky a Evropy za východoasijskými tygry. Myslím si, že to souvisí i se stárnutím populace a že právě tyto hluboké společenské proměny jsou neovlivnitelné a nezvratné. Pořád se ale můžeme bavit a doufám, že k tomu poslouží i tato nově vydávaná kniha.

K této sbírce: Moc mě těší, že Adam a Martin Hoffmeisterovi poskytli jako podklad pro její obálku ilustraci Adolfa Hoffmeistera k Wellsově románu *První lidé na Měsíci*. Měl jsem Adolfa Hoffmeistera osobně rád a vážím si ho z mnoha důvodů, mimo jiné i proto, že sestavil *Labyrint*, podle mne kultovní antologii povídek ze Zlatého věku science fiction 1949–1954. Na její výzdobě se účastnili špičkoví představitelé české moderny, jako byl Mikuláš Medek, Zdenek Seydl nebo Ota Janeček. Myslím, že i ve světovém kontextu je takto výpravná antologie dodnes zcela výjimečná, a to byla zásluha právě Adolfa Hoffmeistera, který byl duší celého projektu.

Nové vydání sbírky *Bůh s.r.o.* obsahuje všech šestnáct povídek z prvního vydání. Opatřil jsem je krátkými komentáři, snad mi čtenář toto vřazení do dobové souvislosti promine. Nakladateli děkuji za péči knize věnovanou, díky ní je zbavena chyb, těch bylo v původním vydání několik habadějů. Ale asi i ta velkorysost k detailu patří k rozevlátému počátku devadesátých let, kdy vznikala.

Zvole, listopad 2014

Na besedách se mě čtenáři ptají, kam chodím pro nápady. Tohle je zrovna povídka, u které si přesně pamatuji na startovací popud. Bylo to takhle na podzim, hrabal jsem spadané listy a napadla mě věta Život je zahrada pro jednu sezonu. Občas mě postihnou takové moudrosti, a abych je mohl zveřejnit, vytvořil jsem si fiktivní postavu Maurice de Boullignarda, největšího belgického básníka, kterého nikdo nezná. Jemu jsem tedy moudrost o zahradě pro jednu sezonu přisoudil. Napadlo mě to a vzápětí mi blesklo hlavou – a co kdyby to tak nebylo? Že by život nebyl zahrada pro jednu sezonu a že by šel žít znovu, avšak za podmínky uchování totožnosti a životní zkušenosti v plném rozsahu?

V anotaci na webu Databazeknih.cz povídku charakterizuje Cclaire, že je o mafiánech, kteří se převtělili do malých dětí. To ale není podstata té věci. Šlo mi o to, že smrtí přijde vniveč veškerá zkušenost. Kdyby ji bylo možné přestěhovat do nového organismu, nový člověk by měl obrovskou výhodu. A kdyby takových převtělelců bylo víc a dokázali se zorganizovat, udělali by díru do světa. O tom je ta povídka, postavená jako detektivka.

Psal jsem ji před dvaceti lety a dnes se na tu ideu dívám jinak. S věkem jsem došel k poznání, že nejde ani tolik o zkušenost jako o roli příslušnou k věku. Dítě není nezralý standardní člověk, protože není nic, co by bylo standardní člověk. Kdo by to měl být, ten standardní člověk? Kolik by mu mělo být let? Má to být třicátník, ženatý muž, respektive vdaná žena? A co za deset let, za dvacet, třicet? Těžko bychom se dobrali definice, co je zralý, hotový, modelový člověk.

Spíš je to tak, že v průběhu života lidská bytost nabírá role specifické ke svému věku a ty role hraje z vnitřního popudu i pod vlivem okolí. Takže, kdyby to bylo možné, vyzkoušel bych, jak by dopadl geniální Steve Jobs převtělený do novorozeněte za předpokladu zachování své osobnosti, organizačních schopností, vědomostí a kreativity. Stál by v patnácti letech v čele IT korporace, anebo by ho zabili grázlové z gangu Podřízlé hrdlo? A hlavně, jak by přežil těch